

JAARVERSLAG 2016

JAARVERSLAG 2016 REKENKAMERCOMMISSIE HILLEGOM, LISSE EN NOORDWIJKERHOUT

I. Leren voor de toekomst

De rekenkamercommissie Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout toetst het door de gemeentebesturen van Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout gevoerde beleid en beheer op rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid. Daarvoor doet zij onderzoek. Het doel van de onderzoeken is om inzicht te bieden in de prestaties van de gemeenten als geheel, zodat zij in de toekomst effectiever en efficiënter kunnen werken. Leren voor de toekomst staat dus voorop.

De rekenkamercommissie verricht haar werkzaamheden binnen de kaders van de verordening Rekenkamercommissie Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout en volgens het door de rekenkamercommissie vastgestelde onderzoeksprotocol.

Samenstelling rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie bestaat uit een externe voorzitter, een extern lid en drie raadsleden. De drie gemeenteraden benoemen elk een raadslid uit hun midden. Elk raadslid heeft een plaatsvervanger. De raadsleden worden voor een periode gelijk aan de zittingsduur van de raad benoemd. De externe leden worden voor vier jaar door de raden benoemd. De commissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris.

De rekenkamercommissie was op 31 december 2016 als volgt samengesteld:

voorzitter: de heer drs. P.A.M. van der Velde (extern, herbenoemd juni 2015)

leden : mevrouw drs. A. van der Veer (extern, benoemd juni 2015)

de heer mr. A.J. van Heusden (raadslid Hillegom)

de heer B.A. van Santen (raadslid Lisse)

de heer mr. Ing. J.C.P. de Moor (raadslid Noordwijkerhout)

plaatsvervangers:

mevrouw drs. J.A. Ringelberg (raadslid Hillegom)

de heer J.G. de Bruin (raadslid Lisse)

de heer J.J.J. Beugelsdijk (raadslid Noordwijkerhout)

ambtelijk secretaris: mevrouw drs. T.C. van Wijck-Stolk

plaatsvervanger : de heer drs. J. Jaspers

Vergaderingen van de rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie kwam in 2016 elf keer bij elkaar. De vergaderingen vonden beurtelings plaats in de gemeentehuizen van Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout.

II. Onderzoeken rekenkamercommissie 2016

Onderzoek verbonden partijen – Samen naar beter

In mei 2015 startte de rekenkamercommissie een onderzoek naar verbonden partijen. Het doel van dit onderzoek was na te gaan in hoeverre de raden hun kaderstellende en controlerende taak kunnen uitoefenen ten aanzien van verbonden partijen. Het onderzoek werd onder verantwoordelijkheid van de rekenkamercommissie uitgevoerd door onderzoekers van BMC. Op 4 april 2016 is het eindrapport 'Samen naar beter, gemeenteraad en governance rondom Verbonden partijen' aan de raden van Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout aangeboden.

De aanbevelingen uit het rapport en een overzicht van de besluitvorming door de raden is als bijlage I opgenomen bij dit jaarverslag. Het rapport is terug te vinden op de website van de rekenkamercommissie (www.rekenkamercommissie-hln.nl).

Onderzoek omvang juridische advisering

De rekenkamercommissie heeft in 2015 de raadsleden van Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout gevraagd naar 'verwonderpunten', die zij in hun raadswerk tegenkwamen. Een aantal raadsleden noemde de omvang van de juridische procedures waarin de gemeenten zijn verwickeld en de kosten ervan. Zij gaven aan behoefte te hebben aan meer inzicht. De rekenkamercommissie onderschreef het belang van meer inzicht en besloot een onderzoek naar dit onderwerp te starten.

In november 2015 vond de startbijeenkomst plaats. Het onderzoek is onder verantwoordelijkheid van de rekenkamercommissie uitgevoerd door onderzoekers van Profacto/LexNova.

Uit het onderzoek kwam naar voren dat Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout niet echt van elkaar verschillen. In vergelijking met andere gemeenten is het aantal juridische procedures zelfs aan de lage kant. De uitkomst van het onderzoek gaf de rekenkamercommissie geen aanleiding tot het opstellen van aanbevelingen. Het eindrapport 'De omvang van juridische advisering in Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout' is ter informatie aangeboden aan de drie gemeenteraden. Het rapport is terug te vinden op de website van de rekenkamercommissie (www.rekenkamercommissie-hln.nl).

Onderzoek arbeidsmigranten

Op 7 september 2016 is de rekenkamercommissie gestart met een onderzoek naar arbeidsmigranten in de gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout.

De rekenkamercommissie wil de volgende vraag beantwoorden:

Wat doen de gemeenten op dit moment om arbeidsmigranten te registreren, te huisvesten, te ondersteunen, te laten integreren, en om probleemsituaties te voorkomen en/of op te lossen?

Het betreft een verkennend onderzoek, dat onder verantwoordelijkheid van de rekenkamercommissie uitgevoerd door kenniscentrum Platform 31.

De resultaten van het onderzoek zijn inmiddels - tijdens een informele bijeenkomst - aan de raads- en commissieleden van Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout gepresenteerd. Het eindrapport wordt - naar verwachting in maart 2017 - ter informatie aan de drie raden en voor een bestuurlijke reactie aan de drie colleges toegestuurd.

III. Overige activiteiten

Nazorgtrajecten

In een nazorgtraject gaat de rekenkamercommissie na wat de stand van zaken is van de uitvoering van de besluiten, die de raden naar aanleiding van een rapport van de rekenkamercommissie, hebben genomen. De rekenkamercommissie doet deze nazorgtrajecten bij de gemeenten Hillegom en Noordwijkerhout. In Lisse doet de rekenkamercommissie geen nazorgtraject. Raad en college van Lisse hebben afgesproken om één keer in de twee jaar via het college verslag te doen aan de raad én de rekenkamercommissie over de voortgang van de uitvoering van de raadsbesluiten. Daarnaast besluiten de raden naar aanleiding van rekenkamerrapporten telkens dat de colleges jaarlijks in de jaarrekening dienen te rapporteren over de opvolging van de aanbevelingen. Vanuit Lisse is bericht dat voortaan – in plaats van de tweejaarlijkse rapportage – gerapporteerd zal worden in de jaarrekening. Vanwege misverstanden is een ander niet opgenomen in de jaarrekening over 2015. Toegezegd is dat dit vanaf de jaarrekening 2016 wel zal gebeuren.

Nazorgtraject collegeonderzoeken

De begin 2016 ontvangen reacties van de colleges van Hillegom en Noordwijkerhout naar aanleiding van het nazorgtraject quick scan collegeonderzoeken geven de rekenkamercommissie geen aanleiding tot verdere vragen. Het nazorgtraject voor deze gemeenten is hiermee afgerond.

Nazorgtraject treasurybeleid

De reacties van de colleges van Hillegom en Noordwijkerhout geven de rekenkamercommissie geen aanleiding tot het doen van verder onderzoek. De rekenkamercommissie is tevreden over de manier waarop de aanbevelingen naar aanleiding van het rapport over het treasurybeleid door de colleges is opgepakt.

Nazorgtraject schuldhulpverlening

De rekenkamercommissie heeft in 2012 haar rapport over schuldhulpverlening uitgebracht. De aanbevelingen van de rekenkamercommissie zijn vervolgens in het door de ISD opgestelde beleidsplan “Van schuldhulpverlening naar schuldienstverlening” meegenomen. Dit beleidsplan is in juni 2012 door de raden vastgesteld. Daarmee is het doen van een nazorgtraject overbodig geworden.

Interne evaluatie

Afgeronde onderzoeken

De rekenkamercommissie heeft het verloop van de onderzoeken naar verbonden partijen en de omvang van juridische advisering bij de gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout intern geëvalueerd. Bij volgende onderzoeken wordt gebruik gemaakt van de uit deze evaluaties voortgekomen verbeterpunten.

Naar aanleiding van de interne evaluatie van het onderzoek naar verbonden partijen heeft de rekenkamercommissie haar onderzoeksprotocol op een aantal punten aangepast:

- a) Voorafgaand aan de keuze van een onderzoeksbureau worden beoordelingscriteria opgesteld en met behulp daarvan wordt het onderzoeksbureau geselecteerd;
- b) Bij komende onderzoeken overwegen hoe raadsleden/raden bij het onderzoek betrokken kunnen worden;

- c) Een persbericht wordt voortaan (ongeveer) één week voorafgaand aan de bespreking van een desbetreffend rapport in een commissievergadering verzonden;
- d) In het offertetraject opnemen dat verwacht wordt dat het bureau commissievergaderingen bijwoont en desgewenst een presentatie verzorgd.

In september is het aangepaste onderzoeksprotocol ter informatie aan de raden van Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout toegezonden.

Uit de evaluatie van het onderzoek naar de omvang van juridische advisering zijn geen specifieke aandachtspunten naar voren gekomen.

Afstemming collegeonderzoeken en accountantscontrole

Collegeonderzoeken ex artikel 213a

In artikel 213a van de Gemeentewet is vastgelegd dat het college de rekenkamercommissie tijdig op de hoogte brengt van onderzoeken die hij instelt. Daarnaast dient het college de rekenkamercommissie een afschrift te zenden van het verslag van de resultaten van de onderzoeken. De rekenkamercommissie heeft in 2016 geen informatie over de start dan wel de resultaten van collegeonderzoeken ontvangen.

Accountantscontrole

In de controleverordening ex artikel 213 van de Gemeentewet is opgenomen dat de rekenkamercommissie betrokken wordt bij de afstemming met betrekking tot de accountantscontrole.

De heer Van der Velde is als agendalid betrokken bij de auditcommissie van Hillegom. Met de gemeenten Lisse en Noordwijkerhout heeft geen afstemming met betrekking tot de accountantscontrole plaatsgevonden.

Gesprekken met de burgemeesters, griffiers en gemeentesecretarissen

Op 27 januari, 12 oktober en 3 november spraken voorzitter en ambtelijk secretaris van de rekenkamercommissie met de burgemeester, griffier en gemeentesecretaris van respectievelijk Noordwijkerhout, Hillegom en Lisse.

Mevrouw Heusingveld, met ingang van 1 januari 2016 raadsgriffier van Noordwijkerhout, woonde op 20 april een vergadering van de rekenkamercommissie bij.

Gesprekken met de fractievoorzitters

In november en december 2015 sprak de rekenkamercommissie met de fractievoorzitters van de gemeenteraden van Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout. Tijdens deze gesprekken werden o.a. mogelijke onderzoeksonderwerpen voor het jaarplan besproken.

In het eerste kwartaal van 2017 gaat de rekenkamercommissie weer in gesprek met de fractievoorzitters.

Bijeenkomsten met andere rekenkamer(s)commissies

Regiobijeenkomsten Rekenkamers en Rekenkamercommissies Holland Rijnland

Vanwege de geringe opkomst bij de regiobijeenkomsten van de rekenkamer(commissie)s van de regio Holland Rijnland heeft de organisator van deze bijeenkomsten een en ander geëvalueerd. Besloten is om voortaan één keer per jaar een regiobijeenkomst rond een inhoudelijke thema te organiseren.

Ledenvergaderingen van de Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVR)

Mevrouw Van der Veer heeft op 15 april en 17 november de Algemene Ledenvergadering van de NVR bijgewoond. Mevrouw Van der Veer was ook aanwezig bij het jaarcongres van de NVR op 15 april en nam in 2016 deel aan de bijeenkomsten van de Landelijke Kenniskring van de NVR.

In 2016 evalueerde de rekenkamercommissie haar lidmaatschap van de NVR.

De rekenkamercommissie besloot lid te blijven. De mogelijkheden om binnen een kenniskring en/of het netwerk, dat de NVR biedt, actuele kennis te vergaren en inspiratie op te doen waren daarbij voor de rekenkamercommissie doorslaggevend.

Kennismaking met rekenkamercommissie Teylingen

Op 21 juni hebben de voorzitter, mevrouw Van der Veer en de ambtelijk secretaris kennis gemaakt met de voorzitter en de ambtelijk secretaris van de rekenkamercommissie Teylingen. Afsproken is om elkaar op de hoogte te houden, de onderzoeksprogramma's af te stemmen en periodiek (minimaal één keer per jaar) met elkaar te spreken.

Externe communicatie

De rekenkamercommissie beschikt over een eigen website www.rekenkamercommissie-hln.nl. Op deze website is alle informatie van en over de rekenkamercommissie te vinden. De gemeentelijke websites van Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout hebben een directe link naar de website van de rekenkamercommissie.

Bij de start van een onderzoek en naar aanleiding van het verschijnen van een onderzoeksrapport verzendt de rekenkamercommissie een persbericht aan de lokale pers.

IV. Financiën

Budgettair kader 2016

Met ingang van 1 januari 2016 stellen de gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout alle drie een budget beschikbaar van € 0,89,- per inwoner (op basis van CBS inwonertallen per 1.1.2015) conform de nieuwe samenwerkingsovereenkomst.

Uitgaven 2016

	Bijdrage gemeenten/inkomsten 2016	Begroting 2016	Werkelijke Uitgaven 2016
Totale bijdrage van de gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout	€ 53 135,-		
Vergoedingen externe leden		€ 11 500,-	€ 11 602,-
Onkosten/reiskosten/representatie		€ 1 000,-	€ 174,-
Externe oriëntatie ¹		€ 1 500,-	€ 760,-
Website		€ 300,-	€ 195,-
Onderzoeken	€ 8 000,- (bijgeraamd budget uit 2015)	€ 46 935,-	€ 42 345,-
Totaal	€ 61 135,-	€ 61 135,-	€ 55 076,-

Toelichting

Verplichtingen voor onderzoek (ter grootte van € 8 000,-), die in 2015 waren aangegaan zijn geoormerkt bijgeraamd bij het onderzoeksbudget voor 2016.

De kosten voor ambtelijke ondersteuning van 10 uur per week vallen buiten het budget van de rekenkamercommissie. De drie gemeenten dragen hierin naar rato van het aantal inwoners bij.

Vastgesteld in de vergadering van de rekenkamercommissie HLN d.d. 22 februari 2017

drs. P.A.M. van der Velde
voorzitter

¹ Hieronder vallen o.a. kosten voor lidmaatschap NVRR, cursussen in het kader van deskundigheidsbevordering ed.

Bijlage I SAMEN NAAR BETER GEMEENTERAAD EN GOVERNANCE RONDOM VERBONDEN PARTIJEN

Besluitvorming rapport Samen naar beter, gemeenteraad en governance rondom verbonden partijen

Hillegom Op 12 mei 2016 is het rapport besproken in de commissievergadering met een oplegnotitie vanuit de griffie.	Tijdens de raadsvergadering op 26 mei 2016 heeft de raad het voorstel van de rekenkamercommissie geamendeerd. Het besluit van de raad van Hillegom volgt hieronder.
Lisse Op 18 mei 2016 is het rapport besproken in de vergadering van de commissie Maatschappij en Financien.	Tijdens de raadsvergadering op 26 mei 2016 besloot de raad 1. De aanbevelingen van de rekenkamercommissie naar aanleiding van het rapport Samen naar beter, gemeenteraad en governance rondom Verbonden Partijen over te nemen;2. het college van burgemeester en wethouders opdracht te geven zorg te dragen voor de uitvoering van de aanbevelingen en3. het college van burgemeester en wethouders ter verzoeken om jaarlijks in de jaarrekening, te starten vanaf de jaarrekening 2016, de raad te informeren over de voortgang van de uitvoering van het raadsbesluit met betrekking tot de aanbevelingen.
Noordwijkerhout Op 19 mei 2016 is het rapport besproken in de vergadering van de commissie Bestuurlijke Aangelegenheden en Middelen.	Tijdens de raadsvergadering van 2 juni 2016 besloot de raad 1. De aanbevelingen van de rekenkamercommissie naar aanleiding van het rapport Samen naar beter, gemeenteraad en governance rondom Verbonden Partijen over te nemen;2. het college van burgemeester en wethouders opdracht te geven zorg te dragen voor de uitvoering van de aanbevelingen en3. het college van burgemeester en wethouders ter verzoeken om jaarlijks in de jaarrekening, te starten vanaf de jaarrekening 2016, de raad te informeren over de voortgang van de uitvoering van het raadsbesluit met betrekking tot de aanbevelingen.

Aanbevelingen Rekenkamercommissie naar aanleiding van het onderzoek naar verbonden partijen

Rapport Samen naar beter, gemeenteraad en governance rondom verbonden

De Rekenkamercommissie beveelt de gemeenteraad aan het college van burgemeester en wethouders te verzoeken:

1. een nota Verbonden Partijen op te stellen met voorstellen voor de invulling van de governance van Verbonden Partijen waaraan respectievelijk de gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout deelnemen, naar gelang de fase waarin de Verbonden Partij zich bevindt (zie paragraaf 5.6);
2. daarbij gebruik te maken van de governance checklist (bijlage 4);
3. vooruitlopend op de totstandkoming van deze nota met voorstellen te komen voor een goede informatievoorziening ten aanzien van de Verbonden Partijen;
4. de gemeenteraad te betrekken bij het inrichten van de informatievoorziening, zodat raadsleden mee kunnen bepalen hoe en wanneer ze worden ingelicht over zowel de inhoudelijke taakuitvoering als de benodigde financiën;
5. daarbij te onderzoeken of de vorm van een dashboard (zie hierna) bijdraagt aan de informatiebehoefte.

De Rekenkamercommissie beveelt de gemeenteraad verder aan:

6. afspraken te maken met de collegeleden die lid zijn van het bestuur van een Verbonden Partij over hun rol, mandaat en over de wijze waarop zij verantwoording afleggen;
7. op een gestructureerde manier de informatie van het college van burgemeester en wethouders over Verbonden Partijen te behandelen;
8. als onderdeel van het introductieprogramma voor nieuwe en tussentijds benoemde raadsleden informatie te geven over Verbonden Partijen;
9. in overleg met de Verbonden Partijen te kijken naar de mogelijkheden van scholing, informatieavonden en –markten;
10. het externe toezicht ter uitvoering van de financiële controle nader in te vullen door kwaliteitseisen en -criteria te formuleren.

De Rekenkamercommissie beveelt de Verbonden Partijen waaraan de respectievelijke gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout deelnemen aan:

11. informatie over zowel de inhoudelijke taakuitvoering als de benodigde financiën op een snelle en gemakkelijk toegankelijke wijze aan de gemeenteraad aan te bieden;
12. mogelijkheden te vinden voor scholing, informatieavonden en -markten voor raadsleden;
13. een werkgroep van raadsleden uit meerdere gemeenten in te stellen, om zo de betrokkenheid in een vroeg stadium van beleidsvoorbereiding te vergroten.

De gemeenteraad van Hillegom besloot tijdens de raadsvergadering van 26 mei 2016 als volgt:

- a. De aanbevelingen van de rekenkamercommissie naar aanleiding van het rapport Samen naar beter, gemeenteraad en governance rondom verbonden partijen overgenomen;
- b. Het college van burgemeester en wethouders opdracht te geven zorg te dragen voor de uitvoering van aanbevelingen 1 t/m 5;
- c. Het college van burgemeester en wethouders gevraagd voorstellen m.b.t. aanbeveling 6 en 10 aan de raad voor te leggen;

- d. Het presidium gevraagd een werkwijze vast te stellen voor de behandeling van informatie van het college over verbonden partijen (aanbeveling 7);
- e. De griffie opgedragen nieuwe raadsleden informatie te geven over verbonden partijen (aanbeveling 8);
- f. De griffie opgedragen te onderzoeken voor welke verbonden partijen behoefte bij raads- en burgerleden bestaat aan scholing, informatieavonden en/of –markten en bij gebleken behoefte dit te organiseren in overleg met de verbonden partijen (aanbeveling 9);
- g. Het college van burgemeester en wethouders te verzoeken om de raad te informeren over de voortgang van de uitvoering van het raadsbesluit met betrekking tot de aanbevelingen, op de door het presidium vast te stellen wijze.

Bijlage 2

RAPPORTEN VAN DE REKENKAMERCOMMISSIE

2016

De omvang van juridische advisering in Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout
Samen naar beter, gemeenteraad en governance rondom verbonden partijen

2015

Gemeentelijk communicatiebeleid Hillegom
Gemeentelijk communicatiebeleid Lisse
Gemeentelijk communicatiebeleid Noordwijkerhout

2014

Regionaal Investeringsfonds Holland Rijnland
Invloed en sturing op het gemeentelijk afvalbeleid van Hillegom en Lisse

2013

Uniformiteit in Maatwerk, uitbesteding gemeentelijke diensten aan afval-en groenbedrijf De Meerlanden

Collegeonderzoek in Hillegom, Quick scan over uitvoering van 213a-onderzoek
Collegeonderzoek in Lisse, Quick scan uitvoering van 213a-onderzoek
Collegeonderzoek in Noordwijkerhout, Quick scan uitvoering van 213a-onderzoek

Subsidies in Hillegom
Subsidies in Lisse
Subsidies in Noordwijkerhout

Weerstandsvermogen Hillegom
Weerstandsvermogen Lisse

2012

Treasurybeleid gemeente Hillegom
Treasurybeleid gemeente Lisse
Treasurybeleid gemeente Noordwijkerhout
Schuldhelpverlening

2011

Inhuur externe adviseurs en arbeidskrachten door de gemeente Noordwijkerhout
Kwaliteit huishoudelijke zorg Wmo
Uitvoering Leerplichtwet

2010

Bezoldiging en declaratiegedrag van het bestuur en hogere ambtenaren in de gemeente Hillegom
Bezoldiging en declaratiegedrag van het bestuur en hogere ambtenaren in de gemeente Lisse
Bezoldiging en declaratiegedrag van het bestuur en hogere ambtenaren in de gemeente Noordwijkerhout

Behandeling bezwaarschriften gemeente Hillegom
Behandeling bezwaarschriften gemeente Lisse
Behandeling bezwaarschriften gemeente Noordwijkerhout

2009

Methodiek onderhoudsplannen gemeentelijke eigendommen gemeente Hillegom
Methodiek onderhoudsplannen gemeentelijke eigendommen gemeente Lisse
Methodiek onderhoudsplannen gemeentelijke eigendommen gemeente Noordwijkerhout

Oorzaken en gevolgen van vertraging grote projecten in de gemeente Hillegom
Oorzaken en gevolgen van vertraging grote projecten in de gemeente Lisse
Oorzaken en gevolgen van vertraging grote projecten in de gemeente Noordwijkerhout

2008

Quick scan speelruimtebeleid gemeente Hillegom
Quick scan speelruimtebeleid gemeente Lisse
Quick scan speelruimtebeleid gemeente Noordwijkerhout

2007

Digitale dienstverlening aan de burgers van Hillegom
Digitale dienstverlening aan de burgers van Lisse
Digitale dienstverlening aan de burgers van Noordwijkerhout

Het gebruik van fractieondersteuning in Hillegom
Het gebruik van fractieondersteuning in Lisse
Het gebruik van fractieondersteuning in Noordwijkerhout

Sturing en verantwoording in de Wet Werk en Bijstand in de gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout

Doeltreffendheid en doelmatigheid leges gemeente Hillegom
Doeltreffendheid en doelmatigheid leges gemeente Lisse
Doeltreffendheid en doelmatigheid leges gemeente Noordwijkerhout

2006

Inhuur externe adviseurs en arbeidskrachten door de gemeente Hillegom in 2004
Inhuur externe adviseurs en arbeidskrachten door de gemeente Lisse in 2004